

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ПУТИВЛЬСЬКИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ
БІБЛІОТЕКА**

**Комітьфо-вечір:
« У світі гарних манер та етикету »**

2014 р.

БІБЛІОТЕКАР: Доброго дня пані та панове! Раді вас вітати на нашому комільфо-вечорі: «У світі гарних манер та етикету».

Що ж таке «комільфо, запитаете ви?

Слово «*комільфо*» французького походження, що дослівно означає «як треба». У повсякденній мові воно означало «як прийнято у вищому світі». Це стосувалося одягу, поведінки та інших аспектів життя. Бути прийнятим у суспільстві означало успіх.

У різних словникових статтях це слово позначено як застаріле. У радянський час воно вживалося тільки з іронічним підтекстом, вважалося пережитком царської епохи і вимовлялося вкрай рідко. Після перебудови, коли багато людей зрозуміли, для чого потрібен етикет і стали прагнути до еталонів старого дворянського життя, слова типу комільфо і моветон почали повертатися в лексикон. До речі, моветон – це антонім слову комільфо, що означає невихованість, поганий тон.

У наш час якщо хтось, говорить вам «виглядаєш комільфо» - це значить, що із твоїм зовнішнім виглядом у цей момент усе в порядку. Більш поширене іронічне вираження «це не комільфо», що означає «це не зовсім добре», «це непорядно», «це некрасиво».

Та все таки, щоб нам з вами завжди бути комільфо, давайте поговоримо про правила поведінки, чемності й ввічливості, прийняті в суспільстві, тобто про етикет.

Питання вихованості, поведінки, манер хвилювали людей давно - перша книга про це називалась: «Про правила поведінки» і була видана ще у 1204 році.

Етикет — слово французького походження, трактується як «установлений порядок поведінки будь-де». В основі етикету лежать правила поведінки, які є загальними, оскільки їх дотримуються не тільки представники якогось певного суспільства, але й представники будь-яких соціально-політичних систем, що існують у сучасному світі. Не дарма це

слово стоїть поряд зі словами «етика» та «етикетка» Етика займається нормами поведінки, а етикетками спочатку називались спеціальні картки, на яких фіксувались основні правила поведінки.

Розрізняють кілька видів етикету, основними з яких є:

придворний етикет — суворо регламентований порядок і форми поведінки, встановлені при дворах монархів:

дипломатичний етикет — правила поведінки дипломатів й інших офіційних осіб при контактах один з одним на різних дипломатичних прийомах, візитах, переговорах;

військовий етикет — збір загальноприйнятих в армії правил, норм і манер поведінки військовослужбовців у всіх сферах їхньої діяльності;

загальногромадянський етикет — сукупність правил, традицій та умовностей, що дотримуються громадяни при спілкуванні один з одним.

Більшість правил дипломатичного, військового й загальногромадянського етикету так чи інакше ідентичні. Відмінність полягає лише в тому, що в дипломатичному етикеті від точності дотримання правил етикету дипломатами залежить престиж країни, яку вони представляють. Недотримання правил етикету може призвести до ускладнень у взаєминах держав.

Сучасний етикет регламентує поведінку людей у побуті, на службі, у громадських місцях і на вулиці, у гостях і на різних офіційних заходах : прийомах, церемоніях, переговорах.

Отже, етикет — дуже велика й важлива частина загальнолюдської культури, моральності, моралі, вироблених усіма народами протягом багатьох століть життя.

На нашому вечорі присутня **практичний психолог Олена Миколаївна Воронова**, яка допоможе виявити у присутніх знання правил культури поведінки та етикету. То ж надаємо слово їй.

ПСИХОЛОГ: У давньосхідного мудреця спитали: «У кого ти вчився вихованості?».

«У невихованих, — відповів він. — Я намагався не робити того, що роблять вони».

Якщо хочеш, щоб про тебе сказали, що ти вихована людина, ти повинен знати правила етикету.

Складовими частинами етикету є:

- ввічливість (доброзичливість, побажання добра іншій людині);
- тактовність;
- скромність;
- точність (уміння цінувати своє слово, виконувати те що обіцяв);
- привітність;
- культура мовлення;
- хороші манери;
- гостинність;
- постава й хода;
- вміння зі смаком одягатися;
- почуття гумору й дотепність;
- поведінка за столом;
- етика телефонної розмови.

Інтелектуальна гра «Закінчи речення» по командам

(Психолог по черзі кожній команді зачитує речення. Той, хто підняв руку першим, відповідає. Якщо ця команда не знає правильної відповіді, має право відповідати команда-суперниця. За правильну відповідь виставляємо 1 бал.)

1. Усі знають, що суп треба їсти, а не... (сьорбати).
2. Усі знають, що снідаючи, обідаючи чи вечеряючи за столом не... (розмовляють, не рухають ногами).
3. Ніж тримають у... (правій), а виделку у... (лівій) руці.

4. У дверях уперед пропускають... (дорослих, дітей, дівчат).
5. Зустрічаючись зі знайомими, необхідно... (вітатися).
6. Завжди сидіти треба... (рівно), а не... (лежати, витягувати ноги).
7. Хліб треба брати... (руками), а не виделкою.
8. Ідучи по вулиці з товаришем, не... (говори голосно, не плюйся, не розмахуй руками).
9. Заходячи в міський транспорт із рюкзаком за плечима,... (зніми його), щоб не штовхати пасажирів.
10. Отримавши якусь послугу, завжди... (дякуй)
11. Подавай пальто... (бабусі, матері, дівчатам).
12. Звертаючись на вулиці до незнайомої людини, вживаємо слова... (вибачте, добродію, шановний).

Тест-вікторина

1. Красива хода, постава, витончені жести прикрашають:
 - А) чоловіка;
 - Б) жінку;
 - В) як чоловіка, так і жінку.
2. Молодь не знає, "що робити з руками". З точки зору хорошого тону:
 - А) треба тримати обидві руки в кишенях;
 - Б) розмахувати ними під час ходьби або прогулянки, енергійно жестикулюючи;
 - В) можна опустити руки в кишеню, щоб дістати необхідне.
3. Сидіти слід:
 - А) тримаючи ногу на нозі, розгойдуючи нею або обнявши коліно руками;
 - Б) рівно тримаючи спину, не повертаючись нею до співрозмовника;
 - В) розвалившись як в кріслі.
4. Позіхати в суспільстві непробачно. Вихована людина:

А) взагалі постаріється уникнути позіхання;

Б) позіхне "всередину";

В) відвернеться убік і позіхне.

5. З кашлем, як правило, впоратися неможливо. При покашлюванні слід:

А) дозволити вийти йому назовні;

Б) повернути голову в бік і прикрити рот рукою;

В) прикласти до рота хустинку.

7. Гикавка - неприємне явище. Якщо це все ж таки почалося:

А) затискаючи ніс лівою рукою, п'ємо воду маленькими ковтками або зітхаємо глибоко;

Б) "підстрибуємо" від душі;

В) запиваємо лимонадом.

8. Вихована людина сміється:

А) після кожної фрази;

Б) ні з того, ні з сього;

В) тільки з певного приводу.

9. У відношенні друзів ми нерідко відчуваємо потребу віддячити за надану послугу. Але тут:

А) ніяк не слід поспішати, судорожно шукати подарунок і терміново вручати;

Б) не зайвим буває зробити приємний дрібний подарунок;

В) слід забути про все.

10. Позичання грошей - послуга особливого характеру. Позичаючи гроші:

А) відразу обговорюємо термін їх повернення (що займає гроші сам називає термін);

Б) просто даємо їх і забуваємо;

В) записуємо борг в записну книжку в присутності людини.

Пам'ятка на кожний день

1. Щодня користуйся формулами чемності: «Доброго ранку», «Здрастуйте», «До побачення», «Будь ласка», «Будьте такі ласкаві», «Вибачте», «Дякую», «Дозвольте увійти».
2. Будь привітним і ввічливим з усіма.
3. Не перебивай дорослих, не втручайся у їхню розмову.
4. На вулиці, вдома, у транспорті та громадських місцях говори спокійно, неголосно, поведься стримано.
5. Не їж під час вистави чи демонстрації кінофільму.
6. Дивися в обличчя співрозмовникові.
7. Уміє вислухати товариша, не перебиваючи.
8. У транспорті поступайся місцем дорослим та малюкам.
9. Хлопчикам: у транспорт, у помешкання пропускай спершу дівчаток.
10. Завжди сиди рівно, не клади лікті на стіл.
11. Їж не кваплячись, тихо, із затуленим ротом, старанно пережовуй страву.
12. Не криши хліб, а відламує його по шматочку.
13. Закінчивши їсти, клади ложку, виделку, ніж у тарілку, а не на скатертину.
14. Користуйся носовою хустинкою, чхаючи й кашляючи, відвернись від співрозмовника, прикриваючись хустинкою.
15. Не завдавай прикроців своїм рідним та близьким поганою поведінкою. Намагає стати справжньою вихованою людиною.

Французький філософ І.Лафатер писав: «Хочеш бути вихованим — навчись розумно запитувати, уважно слухати, спокійно відповідати і припиняти розмову, коли нічого більше сказати».

БІБЛІОТЕКАР: А, ще у нас є для вас сюрприз: до нас завітала давня знайома. Я думаю, ви її упізнаєте.

(входить під пісню « Леди совершенство», Мері Поппінс)

МЕРІ ПОППІНС: Доброго дня леді та джентльмени! Вітер сьогодні змінився і я потрапила саме до вас. Бачу не даремно. Бо мова йде про гарні манери, ввічливість, культуру поведінки.

Гарні манери чомусь вже не в моді.

Галантність і чесноти це ганьба!

Вони, наче забуті книги на комоді.

І сторінки стесала міль, шкода...

Я наче не цензор та й не інспектор.

Але кидаються у вічі повсякчас.

І сліплять розум, наче той прожектор.

Їдкі слова і вчинки, скрізь у нас.

Біжать, женуться, навіжені матюки.

Розмова вже й не схожа на розмову.

То так спілкуються сучасні парубки.

Ти чуєш і впадаєш в розумову кому.

Сучасним дівчатам також до снаги.

В розмові й у вчинках розкутими бути.

Їм вже не муляють гламуру ланцюги.

Життєві цінності прикуті.

Шановні студенти, так хочеться бачити вас ввічливими та культурними. Тому пропоную вам переглянути відеоматеріали, де експерти в галузі етикету нададуть вам цікаві і корисні консультації.

(відеоролик «Основи етикету та манери»)

В даному відеоролику розглянуті питання столового етикету. Безперечно, це потрібно знати, щоб не потрапити у незручну ситуацію, як це було з героїнею фільму «Москва сльозам не вірить», яка не знала якою виделкою і як їсти рибу. Тому наступний відеоролик вам допоможе в цьому: (перегляд відеоролику «Про етикет за столом» та «Правила етикету за столом»)

БІБЛІОТЕКАР: Дякую леді Мері, за цікавий матеріал, а я хочу ще нагадати нашим читачам як треба себе поводити в громадських місцях наприклад в *магазині чи іншій установі:*

Роблячи покупку в магазині, не зайвим пам'ятати про те, щоб не втомлювати продавця дрібними капризами або тривалою нерішучістю. Підходячи до каси, потрібно мати наготові приблизну суму грошей, необхідну для покупки, а не шукати їх в гаманці або кишенях в останній момент. Не слід зволікати і перераховуючи здачу.

Сучасний життєвий ритм вимагає від нас швидких і чітких реакцій. У дверях магазину або установи насамперед пропустіть виходячих, а вже потім входимо самі, таким чином виключається утворення "пробки" всередині приміщення.

У великих магазинах або інших установах масового сервісу чоловік може не знімати головний убір. Однак там, де клієнт обслуговується індивідуально, наприклад, в ательє побутового обслуговування, в банку чи на пошті, корисно не забувати вчасно зняти капелюх і привітатися з тим, хто буде вами займатися.

МЕРІ ПОППІНС: Запропоную вам шановні переглянути невеличкий відео урок від Альони Гіль «Побачення у театрі».(демонстрація відеоролика)

ПСИХОЛОГ: А я би хотіла звернути увагу деякі питання *ділового етикету*. Діловий етикет діє у певній сфері людського життя — сфері професійної діяльності. Вихована людина з хорошими манерами використовує свої знання для того, щоб усі інші відчували себе у її присутності спокійно і комфортно.

Хоча хтось вважає, що в робочій обстановці немає чоловіків і жінок, а є - співробітники, жінка на роботі не перестає бути жінкою. Відповідно, етикет наказує певні правила поведінки чоловікам. Так, вихований чоловік і на службі пропустить жінку вперед, притримає перед нею двері, виключить в її присутності вживання гострих висловів та брутальних слів, встане, якщо жінка стоїть .

Але, тим не менш, всі форми ввічливості не повинні заважати основному - роботі. Колега-чоловік може не відриватися від справи, для того щоб подати колезі-жінці пальто, коли вона йде. Але не можна не допомогти їй одягтися, якщо ви разом опинилися в гардеробі.

У той же час жінки не повинні ображатися, якщо ввічливість чоловіка - товариша по роботі буде носити дещо «скорочений» характер. Якщо звичайно чоловік встає, коли до нього звертається жінка, то в робочих умовах він може цього не робити.

Входячи у відділ, керівник вітається першим. З цього правила немає винятків. Співробітники відповідають, але ніхто не встає. Керівник установи, особливо якщо він порівняно молодий, по етикету першим вітає співробітників постарше і жінок. Хоча виховані люди кланяються один одному одночасно.

У себе в кабінеті керівник не встає, якщо до його столу підходить співробітник-жінка для вирішення поточного питання. У разі тривалої розмови начальник пропонує співробітниці сісти.

Рукоштовання, символ дружелюбності при зустрічі та прощанні, в діловому етикеті не є обов'язковим: товаришам по службі, яке трапляється

щодня, немає необхідності вранці і ввечері тиснути один одному руки. Однак, не відповівши на запропоноване рукостискання, можна образити людину і виказати йому недовіру.

Діловий етикет містить у собі і зовнішній вигляд співробітників. Так, якщо у вашій компанії немає власного дрес-коду, проте, не слід одягатися на роботу дуже яскраво, в прозорі сукні та блузи. Точно також не слід використовувати парфум із сильними і різкими запахами. Стриманість і акуратність в одязі, макіяжі і зачісці - це норма для ділового етикету.

МЕРІ ПОПШНС:

У кожній країні в етикет вносяться свої поправки і доповнення, обумовлені суспільним ладом країни, специфікою її історичного розвитку, національними традиціями й звичаями. Розмовляючи з іноземцем, іноді важко буває пояснити, як ви ставитеся до нього і до того, що він говорить. Але якщо ви володієте етикетом, ваше мовчання, жести, інтонації будуть красномовніше за слова. За зовнішньою манерою триматися за кордоном судять не тільки про людину, а й про країну, яку він представляє.

Вашій увазі особливості етикету у деяких країнах.

Англія

Англійські традиції пропонують стриманість у бесіді. Іноземцеві з першого погляду може видатися, що англійська бесіда беззмістовна й нецікава. Але це зовсім не так. Англієць уникає розкриватися в бесіді, ставити такі питання, що торкаються приватного життя співрозмовника. Сформовані правила поведінки не допускають, щоб людина висловлювала свої думки прямо, тому в розмові прийнято користуватися натяками й недомовками, завжди використовується підтекст.

Не слід дамам цілувати руки або привселюдно робити їм такі компліменти: «Яке у вас плаття!» або «Який чудовий цей торт!» — це розцінюється як велика неделікатність.

В Англії дуже важливою є манера триматися за столом. Тому треба дотримуватися основних правил цього етикету. Ніколи не кладуть руки на

стіл, їх тримають на колінах. Прибори не забираються з тарілок, тому що підставки для ножів в Англії не передбачені. Столові прибори не перекладають з однієї руки в іншу, ніж увесь час знаходиться в правій руці, виделка — у лівій, вістря звернене до тарілки. Через те що різні овочі подаються одночасно з м'ясними стравами, то слід за допомогою ножа накладати на виделку маленький шматочок м'яса, а на нього трохи овочів. Тут необхідні навички й почуття міри — при піднесенні до рота їжі овочі не повинні сипатися з виделки назад у тарілку, а якщо хтось ризикне наколоти на виделку хоча б одну горошину, то його вважають невихованим. За столом, якщо присутні більше двох персон, не дозволяється вести окремі бесіди. Усі повинні слухати того, хто говорить, а коли необхідно, підтримувати бесіду. Слід уникати зайвої жестикуляції.

При листуванні з англійцями слід враховувати, що вони ніколи не пишуть свою зворотну адресу на конверті.

Франція

У Франції особливо цінується ораторське мистецтво. Співрозмовник повинен не тільки володіти мистецтвом красномовства, але бути ще й тонким психологом. Француз ніколи з ходу не викладе свою проблему. Він довго й витіювато підводитиме співрозмовника до потрібної теми і, як правило, тільки наприкінці обіду або вечері він почне говорити про неї.

Французи дуже іронічні. Але їдкі репліки співрозмовника не повинні ображати вас, тому що глузування для француза — своєрідна реакція самозахисту, адже він сам жахливо боїться стати об'єктом глузувань.

Більшість французів відрізняється дбайливим ставленням до грошей, що іноді межує зі скнарістю. Самі ж вони вважають цю якість не недоліком, а достоїнством. Кожен прагне забезпечити свою старість належним чином.

Ця нація цінує чесну працю. Мало хто йде на ризиковані фінансові операції. Французи цінують ввічливість, особисту волю, дотримуються субординації. Панібратство, особливо після короткого знайомства, сприймається як поганий тон. Навіть із гарними знайомими вони

дотримуються внутрішньої дистанції й мало з ким обговорюють особисті проблеми.

Німеччина

При звертанні слід називати титул кожного, до кого звертаються або з ким розмовляють. Якщо у співрозмовника немає титулу, то до нього звертаються «Негг Doctor!» Слово «доктор» не зарезервоване, як у нас, тільки для медиків, а вживається в будь-якому випадку при вказівці спеціальності або професії.

Якщо з німецького боку надійшла пропозиція разом пообідати в ресторані, гості повинні знати, що й запрошені, і ті, хто запрошує, оплачують свій рахунок самостійно. За столом слід пити тільки тоді, коли господар вимовить традиційне «Прозит!». Перед тим, як випити, піднімають келих і цокаються з господарем.

У ресторані вітають тих, хто знаходиться поруч, навіть незнайомих, словом «Mahlzeit», що приблизно означає «смачного».

При виборі нейтральної теми для розмови слід враховувати, що німці люблять три речі — музику, квіти, тварин.

Італія

Італійці експресивні, розумні, кмітливі, ввічливі, але одночасно запальні й мстиві. Італійці «фонтанують» енергією, відкрито виявляють свої почуття, тому стриманість може сприйнятися як лицемірство.

Італійці — народ не дуже організований і пунктуальний, тому на зустріч можуть спізнитися.

Ділові зустрічі повинні проходити на рівних, тобто щоб представники обох фірм займали рівне становище в діловому світі або суспільстві.

Італійці-бізнесмени не затягують вирішення організаційних питань, охоче йдуть на альтернативні варіанти зв'язків.

Переговори вони люблять проводити в неофіційній обстановці, у якому-небудь невеликому ресторанчику і т. ін.

Іспанія

Церемонія знайомства в іспанців традиційна — рукостискання й обмін візитними картками.

Іспанці-бізнесмени трохи складні в роботі. Вони старанні, але якщо від них залежить якась частина роботи, яку потрібно виконати самостійно, вони затягують її виконання до останнього.

Якщо призначена ділова зустріч з іспанцем, не слід квапитися. Схильність іспанців спізнюватися на зустрічі відома багатьом, тому можна спізнитися хвилин на 15.

В Іспанії не прийнято заходити в гості у пообідній час, тому що це час сієсти. Слід мати на увазі, що в Іспанії снідають о 14 годині, а обідають о 22. За столом не прийнято розмовляти про кориду, політику і торкатися теми особистого життя.

Якщо пролунало запрошення на сніданок — не слід його приймати, тому що це лише акт ввічливості й є простою формальністю. Якщо запрошення повторюють — від нього знову відмовляються. Тільки після третього разу можна прийняти запрошення, тому що цього разу воно буде щирим, а не просто жестом ввічливості.

Голландія

На відміну від Іспанії, тут потрібно дотримуватися виняткової точності. Запізнення на зустріч є неприйнятним. Слід уникати рукостискань, не робити компліментів. Голландці люблять стриманість, можливо, навіть надмірну.

Азіатські країни й Латинська Америка

У багатьох південних та азіатських країнах гостей часто приймають у дворі, який є, за місцевим звичаєм, продовженням будинку; у турецькій родині можуть запросити провести час у лазні; на сході суп подають наприкінці обіду; у Бразилії не прийнято носити тропічний шолом, а в

Таїланді — розмовляти про спеку.

Латиноамериканці, на знак своєї особливої прихильності до гостя, часто переходять у розмові на «ти».

Сучасний етикет успадковує звичаї й традиції поведження всіх народів. Відвідування інших країн, спілкування з іноземцями дозволяє поповнювати особистий культурний багаж, коректувати свою культуру поведження, «вбирати» в себе все краще, що є в інших народів.

БІБЛІОТЕКАР: Так етикет - це мовчазна мова, за допомогою якої можна багато чого сказати і багато чого зрозуміти, якщо вміти бачити. Етикет не можна замінити словами. До цих пір не застаріла думка, висловлена багато років тому великим просвітителем епохи Відродження письменником Сервантесом: "Ніщо не обходиться нам так дешево і не цінується так дорого, як ввічливість".

Сформовані норми моральності є результатом тривалого за часом процесу становлення взаємин між людьми. Без дотримання цих норм неможливі політичні, економічні, культурні відносини, тому що не можна існувати, не поважаючи один одного, не накладаючи на себе певних обмежень.

МЕРІ ПОПШІНС :

В кожній людині є і меду і багна.

Його вміст повсякчас нестабільний.

Сьорбнувши того і того сповна.

Стаєш дорослішим та вільним.

Гарні манери будуть ще у моді!

Галантність і чесноти пригадаються вмиль!

І поїджені міллю книги на комоді.

Будуть прочитані... вами колись!

Про хороші манери, ввічливість можна говорити довго, а от хто дійсно захоче стати справжньою леді чи справжнім джентльменом я раджу вам прочитати ці книги з етикету які я принесла до вас у своєму кошику.

(огляд літератури)